

Hospodárstvo, znečistenie prírody

Hospodárstvo Slovenska sa v minulosti vyvíjalo a v súčasnosti sa vyvíja v závislosti od:

- zdrojov surovín,
- technických možností,
- pracovnej sily,
- trhu.

Hospodárstvo Slovenska pred 1. svetovou vojnou

- rozvíjala sa najmä **poľnohospodárska výroba**,
- na strednom Slovensku sa v oblasti Banskej Štiavnice a Kremnice ťažili **nerastné suroviny**,
- dostatok surovín spôsobil rozvoj **sklárskej výroby, výroby papiera a výroby nábytku**.

Hospodárstvo Slovenska po 2. svetovej vojne

- bolo odstránené súkromné podnikanie,
- hospodárska výroba prešla do **správy štátu**,
- základným odvetvím hospodárstva sa stala priemyselná výroba – **strojárenská, chemická a zbrojárska výroba**,
- obchodovanie prebiehalo len so štátmi východnej Európy a štátmi socialistického bloku,
- **dochádzalo k znečisťovaniu životného prostredia**,
- ochrane životného prostredia sa nevenovala takmer žiadna pozornosť.

Hospodárstvo Slovenska po roku 1989

- hospodárstvo prešlo na **trhové hospodárstvo**,
- zhabané majetky sa vracali pôvodným vlastníkom,
- štátne podniky štát odpredal **súkromným vlastníkom**,
- mnohé z podnikov, ktoré kúpili súkromníci neboli konkurencieschopné a **zanikali**,
- nebol dostatok práce – stále bolo viac **nezamestnaných**,
- priemyselná výroba sa rozvíjala v novovybudovaných podnikoch a priemyselných parkoch,
- zahraničný obchod sa sústreďoval na štáty západnej Európy.

Hospodárstvo Slovenska v súčasnosti

- Slovensko sa stalo členom Európskej Únie,
- zaradilo sa medzi hospodársky rozvinuté krajiny Zeme,
- hospodárstvo sa sústreďuje na **poľnohospodárstvo, ťažbu surovín, priemysel, služby, obchod, dopravu.**

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo sa rozvíja najmä v nížinách a kotlinách, kde sú najvhodnejšie podmienky – **dobrá pôda, teplé podnebie, dostatok vlhky**. Z poľnohospodárskych plodín sa u nás pestujú najmä **obilniny** – **pšenica, jačmeň, kukurica, dobre sa darí aj krmovinám, olejninám – repke olejnej, viniču.**

Živočíšna výroba sa venuje chovu **ošípaných, hovädzieho dobytku, oviec a hydiny.**

Energetické suroviny

Medzi energetické suroviny, ktoré sa ťažia na Slovensku patrí **hnedé uhlie, ropa, zemný plyn, rudné suroviny, stavebné suroviny.**

- Hnedé uhlie sa ťaží v oblasti Hornej Nitry a Modrého Kameňa.
- Ropa a zemný plyn sa v menšom množstve ťažia na Záhorí v Gbeloch a Lábe.
- Rudné suroviny, najmä železo a meď sú takmer vyčerpané a ich ťažba sa finančne nevypláca.
- Ťažba stavebných surovín – vápenec, andezit, štrky – spôsobuje výrazné zásahy do krajiny a poškodzovanie životného prostredia.

Priemysel

Najväčší význam má **strojársky a elektrotechnický priemysel.**

Automobilový priemysel:

- Slovensko vyrába najviac automobilov na jedného obyvateľa na celom svete,
- veľké automobilové závody sa nachádzajú v Bratislave, Trnave a pri Žiline.

Strojársky priemysel:

- strojárske závody sa nachádzajú v oblasti Považia, v Poprade, Komárne, Košiciach.

Elektrotechnický priemysel:

- zameriava na výrobu televízorov.

Hutnícka výroba:

- Košice, Žiar nad Hronom, Hlohovec, Podbrezová, Krompachy.

Chemický priemysel:

- Slovnaft v Bratislave, Šaľa, Nováky, Smolenice, Púchov.

Slovnaft v Bratislave

Farmaceutický priemysel:

- Hlohovec, Slovenská Ľupča, Šarišské Michaľany.

Potravinársky priemysel:

- produkty poľnohospodárskej výroby sa spracúvajú v pekárňach, mliekarňach, mäsokombinátoch, cukrovaroch, pivovaroch, vinárskych závodoch.

Textilný, odevný priemysel, obuvnícka výroba:

- momentálne sa nerozvíja, z dôvodu dovozu lacnejších výrobkov z ázijských krajín.

Výroba celulózy a papiera:

- najväčší závod sa nachádza v Ružomberku.

Nábytkárstvo:

- najväčšie nábytkárske podniky sú v Topoľčanoch, Pravenci, Vranove nad Topľou.

Výroba elektrickej energie:

- jadrové elektrárne - najväčší výrobcovia elektrickej energie - Jaslovské Bohunice, Mochovce,
- vodné elektrárne - Gabčíkovo,
- tepelné elektrárne - Zemianske Kostol'any, Vojany.

Jadrové elektrárne v Jaslovských Bohuniciach

Obchod, služby, banky, zdravotníctvo, školstvo, doprava:

- majú najväčšie zastúpenie v hospodárstve Slovenska.

Zopakujte si:

1. Ako sa vyvíjalo hospodárstvo Slovenska po 2. svetovej vojne?
2. Ktoré dôležité zmeny nastali po roku 1989?
3. Na čo sa zameriava poľnohospodárstvo Slovenska v súčasnosti?
4. Ktoré energetické suroviny sa ťažia na Slovensku?
5. Vymenuj najvýznamnejšie priemyselné odvetvia v súčasnosti.

Použitá literatúra:

Tolmáči, L. a kol.: Geografia pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Orbis Pictus

Istropolitana, spol. s r.o., Bratislava, 2012. s. 24 - 27.

Zdroje obrázkov:

http://en.wikipedia.org/wiki/Bohunice_Nuclear_Power_Plant

<http://en.wikipedia.org/wiki/Slovnaft>